

За незалежну, вільну українську науку!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЄВРОПІ

Вісті із Сарселю

Неперіодичний бюлетень Акції—С

Париж—Мюнхен

червень 1973

Ч. 15

ДО СТОРІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ НТШ 1873—1973

Наукове Товариство імени Шевченка нині має за собою сто років праці. Такий ювілей гідний належного відзначення, особливо тепер, коли Товариству доводиться знову, як на початках його роботи, бути єдиним відомим світові репрезентантом вільної української науки, бо в УРСР, в обставинах суворого режиму окупації, українська наукова діяльність неможлива. Подаємо коротку інформацію про початки Товариства за: «Історія Наукового Товариства ім. Шевченка» Нью Йорк—Мюнхен 1949.

*

Сто літ тому — 1873 року — у Львові засновано Товариство імени Шевченка, що року 1892 перетворено було на Наукове Товариство імени Шевченка.

Щоб належно оцінити велику працю Наукового Товариства ім. Шевченка протягом його існування, треба насамперед пригадати обставини, за яких воно виникло.

Дев'ятнадцяте століття почалося для України в дуже несприятливих обставинах. Розшматована сусідами, Україна була поділена між Російською і Австро-Угорською імперіями. Кінець 18 століття із скасуванням гетьманського уряду, із включенням українських територій до Російської імперії, з руйнуванням Запорізької Січі й покріпаченням селянства по один бік кордону, із цілковитим пригнобленням польською шляхтою українського, здебільшого дуже бідного, селянства, до того ж позбавленого своєї провідної верстви, — з другого — приніс цілковиту ліквідацію решток української державности.

БІБЛІОТЕКА

LIBRARY OF

Українського Національного Об'єднання
Ukrainian National Federation
297 College St. — Toronto, Ontario

Народні заворушення, криваво придушувані, як і спроби представників української аристократії шукати інших шляхів відновлення державности успіху не мали.

Міцніші сусіди діяли не тільки силою. Уряд Катерини II, здійснюючи її наказ привести українців «до того, щоб вони зросійщилися й перестали дивитися, як вовки в ліс», перетворює українську старшину на «малоросійське дворянство» й чинами та маєтками, а де треба, і репресіями намагається примусити забути про особну історію і славу боротьбу, що її ще недавно провадили батьки й діди. Петербурзький уряд послідовно веде свою русифікаційну політику й на культурному полі, щоб здійснити вимогу Петра I, «дабы никакой розни и особаго нарѣчія не было». Становище для нашої культури ускладнювалося тим, що в українському письменстві і школі в момент, коли була втрачена державність, не був подоланий ще розрив між літературною мовою, в основі церковнослов'янською, і мовою народною. Провідна верства стала вживати мови російської, навіть тоді коли вона гостро виступала проти московської імперії (як у славетній «Історії Русов»). Це вживання дедалі ширилося, створюючи запрозу цілковитого розриву між народом і освіченою верхівкою. У Галичині, як і на значній частині Правобережжя мовою освічених верств, навіть у церковній проповіді, стає польська. Не без підстав деякі патрісти українські перед самим виступом Шевченковим сумували з того, що «вже наша мова конає».

Однак стан в дійсності не був таким безнадійним. Великі культурні здобутки 17 століття, коли, за свідченням чужинців, Україна була порівняно освіченіша, ніж Москва, зробили своє діло, хоч і не відразу. На протилежних кінцях України — на сході і на заході — із вогників, що ледве, здавалося, жевріли, розгорівся вогонь національно-культурного відродження. Полтавець Іван Котляревський на самому рубежі 18 і 19 століття пише твір, який по праву належить обом цим століттям: бо «Енеїда» підбиває підсумок нового, що поступово виникало, часом непомічним, у літературі попередньої доби, і своїм рішучим звертанням до мови народної намічає шлях, яким судилося розвинутися українській літературі. В молодому Харкові, центрі Слобідської України, гурток вихованців великого українського філософа Григорія Сковороди добивається заснування в 1805 році університету, навколо якого незабаром розгортається літературна й наукова праця українських романтиків — пристрасних прихильників вивчення рідної старовини, рідної словесности, рідних звичаїв. Твори Квітки-Основ'яненка, Гулака-Артемівського, Боровиковського, Метлинського, Гребінки, видані Максимовичем і Лукашевичем пісні знаходять відгук у Галичині, де поява укладеного гуртом ентузіястів — М. Пашкевичем, Вагилевичем і Головацьким — збір-

ника «Русалка Дністрова» (1837 р.) знаменувала початок літературного відродження Західньої України.

Але перші роки відродженої літератури і науки української зустріли важкі перешкоди. І росіяни, і поляки оголошували українців одним із племен своїх народів, і поява кожного нового твору українською мовою зустрічала спершу гостру критику, а далі й урядову протидію. І тут всерожі українству сили діяли одностайно. Виступ Шевченка на початку 40-их років поклав край будь-яким сумнівам щодо можливості існування української літератури, народною мовою твореної. Але в ненависті до українського слова зворушливо об'єдналися переслідований царським урядом найвидатніший критик російський В. Белінський із «жандармом Європи» царем Миколою I, що віддає Шевченка в солдати й після розгрому Кирило-Методіївського братства (1847 р.), жорстоко спинає будь-яку діяльність на українському полі.

Поразка Росії в кримській війні 1853—56 рр., самогубство Миколи I і ліберальний курс його наступника Олександра II подають надію, що й у межах Росії, нарешті, обставини для національно-культурної праці стануть сприятливішими, як сприятливими стали вони в Галичині в наслідок революції 1848 року. Розпорошені після розгрому кирило-методіївців сили збираються, на цей раз у Петербурзі, навколо журналу «Основа» (1861—62 рр.), що публікує і мистецькі, і критичні, і наукові твори. Пожвавлюється відразу і літературна, і освітня праця українською мовою. Але циркуляр міністра внутрішніх справ Валуєва з 18 липня 1863 року з його сумнозвісною формулою щодо української мови: «не было, нет и быть не может» фактично припинив будь-яку літературну і наукову та освітню діяльність на Україні. Уряд вирішив у самому корені перетяти ріст української культури, що, переживши десятиліття занепаду, переслідувана й гнана, притягала нових діячів і обіцяла розвинутися, надолужуючи прогаєне.

Перед українським промадянством виникала пекуча потреба: знайти засіб, щоб обійти нечувані в Європі перешкоди, які петербурзький уряд ставив перед українською наукою. Коли не було можливості покищо творити школу з рідною мовою навчання, то треба було будувати осередок науки, вогнище, яке зберегло б і збільшило культурні скарби українського народу. Якщо не було можливості робити це на Україні, в межах Російської імперії, — треба було йти поза її кордони.

Шлях цей був уже намічений. Зв'язки між силоміць розірваними братами налагоджувалися. Автори «Русалки Дністрової», радіючи, прислухалися до голосів Котляревського, Гребінки та інших наддніпрянців. Лукашевич у 1836 році разом із наддніпрянськими опублікував і галицькі пісні. Галицько-Руська Рада 1848 року у Львові

в своїй декларації заявила про єдність українського народу на всім просторі його землі і в Росії, і в Австро-Угорщині. В журналі «Мета» Ксенофонта Климкевича друкувалися твори Шевченка, Куліша, Марка Вовчка. В 1866—69 роках у Львові окремими випусками виходять «Песії» Шевченка. Дедалі міцнішими ставали особисті зв'язки українських діячів, що їх розділяли державні кордони.

Отже, природно, що зростаючий натиск царського уряду і російського громадянства на всі прояви українського життя привів діячів із Центральних Земель до шукання виходу з цього становища за допомогою співпраці західних українців.

З ініціативи письменника Олександра Кониського, 1836—1900, видатного представника українського громадянства, і Єлисавети Милорадович, із Скоропадських, української поетеси з Полтавщини (1830—1890), «в часах, коли, — за висловом М. Грушевського, — можливість української культури стояла під знаком запитання, коли навіть оборонці її здебільшого не важилися йти далі постулатів белетристики на народно-побутові, етнографічні теми та елементарної популярної літератури для селянства, гурток патріотів закладає фонд для розвитку української літератури і культури». Дійсними засновниками фонду, що був оформлений як Товариство імени Шевченка, стали, крім згаданих ініціаторів, ще колишній кирило-методіївець Дмитро Пильчиків (1826—1893), о. Степан Качала (1815—1888), посол до галицького сойму і державної ради зі Львова; до них згодом прилучився ще Михайло Жученко (1840—1880). Засновники товариства зібрали пожертви, що разом із меншими внесками 32 львов'ян дали разом 18.056,84 австр. корон (3.600 амер. доларів). Ці гроші були призначені на купівлю української друкарні, що мала стати основою діяльності нового товариства.

Місцем осідку був обраний Львів. Товариство, засноване з ініціативи діячів із Центральних Земель переважно на їх матеріяльні засоби, відразу згуртувало багатьох видатних українців без різниці походження, стану чи віри. Звичайно, головну частину праці мусіли перебрати на себе місцеві діячі.

Статут товариства склали на доручення членів Української Громади Д. Пильчиків і М. Драгоманів. Товариство пропонували назвати «Галич», але переважила інша думка: надати новому Товариству значуще тоді вже по всій Україні ім'я великого поета. Це було перше товариство його імени. Статут затвердило Галицьке намісництво 11 грудня 1873 р. Перші загальні збори відбулися 4 червня 1874 р., але вже до того часу Товариство розпочало свою діяльність, закупаючи друкарню, де праця почалася в лютому 1874 р. Першим головою обрали д-ра Корнила Сушкевича (1840—1885), видавця першого повного Шевченківського «Кобзаря» (1867).

*

У зв'язку з поживавленням українського національно-громадського й культурного життя в другій половині 80-их рр. ХІХ століття, і в Галичині й на Центральних і Східніх Землях виникла потреба ширше розгорнути наукову працю, якій не давала можливостей розвитку російська влада; постала конечність створити потужний науковий осередок, що відповідав би рівневі наукових закладів державних націй. Єдиним закладом, що міг стати таким науковим осередком, було саме Товариство ім. Шевченка. Справу його реформи обмірковували члени Товариства, але конкретної форми надав їй ініціатор Товариства О. Кониський, що доклав усіх зусиль, щоб цей задум провести в життя. Найдіяльніше з галицьких діячів підтримував цю думку проф. Олександр Барвінський, що найбільше вірив у те, що за кілька літ по заснуванні Наукового Товариства воно доб'ється перетворення на академію. За спонукою і в порозумінні з О. Кониським і В. Антонвичем, визначним істориком і археологом, професором Київського Університету, підніс він цю справу на найближчих зборах 19. 4. 1890, які доручили Віділові скликати в цій справі окремі загальні збори. Нові збори відбулися лише 13. 3. 1892 р. На них прийняли новий статут, який затвердило Намісництво 16. 11. 1892.

*

Перших 32 дійсних членів іменовано на загальних зборах 1 червня 1899 р. на підставі окремого правильника і рефератів, опрацьованих секціями, пильнуючи, щоб кандидат, автор поважних наукових праць, був членом іншої наукової інституції, професором університету тощо.

Першими дійсними членами в Історично-Філософічній Секції були: В. Антонвич, Ф. Вовк, М. Грушевський, С. Дністрянський, М. Зобків, К. Левицький, В. Охримович, Ю. Сіцінський, П. Стебельський, О. Терлецький, С. Томашівський, Я. Шульгин. Секція обрала президію в складі: директор — Н. Вахнянин, якого заступив М. Грушевський, приїхавши до Львова в 1894 р., заступник — К. Левицький, секретар — С. Томашівський.

У Філологічній Секції першими дійсними членами стали: О. Барвінський, В. Гнатюк, М. Дикарїв, І. Кокорудз, О. Колесса, О. Кониський, В. Коцовський, С. Смаль-Стоцький, К. Студинський, І. Франко. Президія: директор — О. Огоновський, по його смерті І. Верхратський, а пізніше І. Франко, заступник — О. Партицький, секретар — О. Макарушка.

В Математично-Природописно-Лікарській Секції — Г. Величко, І. Верхратський, І. Горбачевський, О. Дакура, В. Левицький, П. Ого-

новський, Е. Озаркевич, І. Пуллой, Щ. Сельський, О. Черняхівський. Президія: директор — І. Верхратський, заступник — Щ. Сельський, секретар — В. Шухевич.

Дальших дійсних членів могли іменувати лише секції, а затверджував їх Виділ. За останнє півстоліття майже не було видатніших українських учених, що не були б дійсними членами Наукового Товариства ім. Шевченка, за винятком років перед другою світовою війною, коли відпала можливість іменувати дійсних членів з-поміж громадян УРСР, щоб не наражати їх на переслідування. На еміграції, коли ця перешкода відпала, Товариство покликало в дійсні члени ряд видатніших учених із Центральних і Східніх Земель.

Згодом іменовано також чужинців, зокрема таких, що прислужилися для української науки. Першими були акад. В. Ягіч (хорват) і акад. О. Пипін.

Згодом деякі секції, зокрема Математично-Природописно-Лікарська, часом відступали від правила, що дійсними членами мали бути лише чужинці, заслужені перед українською справою і українською наукою. На практиці такі відступи себе не виправдали, за винятком таких вчених світової слави, як професори Айнштайн, Гільберт, Манувр'є, Пенк, Плянк і інші, членством яких Товариство може пишатися, а самі вони не раз ставали в пригоді Товариству.

Товариство відразу по реформі стало розгортати широку наукову діяльність. Вона набрала особливої сили, коли в 1894 році до Львова приїхав найвидатніший український історик і організатор наукової праці, тоді ще 28-літній Михайло Грушевський (1866—1934). Тут він обняв катедру історії України у Львівському Університеті (офіційно: катедру історії Сходу Європи). Як давніший співробітник Товариства, він відразу став до праці...

Список ч. 27

охоплює пожертви за 1972 рік, що надійшли безпосередньо або посередньо через наші Комітети чи наших Представників до НТШ-Сарсель продовж того року.

З. Д. А.

Балтімор

СУА — 59 Відділ	\$	35,—
УНС — 320 Відділ, Братство Пресв. Трійці	\$	60,—

Бофало

д-р Салабан Богданна	\$	50,—
Допомога Секція при Відділі УККА	\$	275,—

Шишилявий Степан — дарунок з нагоди 75-ліття, від дітей: дочки і зяті — Анна й Василь Макух, Ольга і Елмар Берч; сини й невістки — Богдан і Христина, Тарас і Юліяна	\$	100,—
---	----	-------

Детройт

д-р Гнатчук Микола	\$	50,—
Лебедович Е.	\$	10,—
Фонд Допомоги «Діти дітям» і «Учителі учителям» — через проф. Пилипа Гайду	\$	210,—

Джерсі Сіті

Н. Н. через ред. «Свобода»	\$	10,—
СУА — 71 Відділ	\$	70,—

Клівленд

Воляник М.	\$	10,—
Завільська Емілія	\$	5,—
Макаренко Надія і Сергій	\$	45,—
Пластовий Курінь УПС «Буриверхи»	\$	220,—
д-р Сагайдак Міра	\$	60,—
інж. Трешньовський Роман	\$	10,—

Льорейн

СУА — 69 Відділ	\$	100,—
УККА Відділ	\$	50,—

Нью Йорк

Збірка 2 Куреня УПС «Ті, що греблі рвуть»	\$	300,—
д-р Кокорудз Володимир	\$	100,—
д-р Крамарчук Ірина	\$	50,—
СУА — 64 Відділ	\$	180,—
Щур Лев і Оксана	\$	25,—

Філадельфія

Блавацька Евдокія	\$	10,—
Українська Філармонійна Окрестра:		
Сальдо у «Самопомочі»	\$	9,85
Антін Рудницький — диригент	\$	5,—
Зенон Цісик	\$	5,—
Анастасія Жилава	\$	5,—
Ізидор Жилавий	\$	2,—
Роман Максимович	\$	2,—

разом:	\$	28,85
------------------	----	-------

інж. Кохановський Зенон	§	10,—
д-р Масюк Володимир і Наталія	§	10,—

Чикаго

Батьківський Комітет Дебютанток	§	178,—
Гула-Гриневиц Орест і Уляна — замість повідомлень про вінчання	§	25,—
Гула Петро — «коляда»	§	5,—
Дебютантки школи українознавства	§	45,50
проф. д-р Палій Микола	§	25,—
д-р Яхторович Орест	§	25,—

Збірне

Стрелецький Степан — Акрон	§	10,—
Дуткевич Мирон — Ален Парк, Міч.	§	20,—
Чайківський М. — Бостон	§	5,—
Надрага Василь — Вашингтон	§	25,—
Коритко Іван — Данкірк	§	5,—
СУА — 75 Відділ — Денвер	§	50,—
Булат Іван — Йонкерс	§	3,—
Ганкевич Юрій — Кергонксон	§	25,—
мір Бачинський Юліян — Коговз	§	2,—
Парубчак Ольга — Ньюарк	§	50,—
Годованець Софія — Рочестер	§	50,—
Лакуста Іван — Сейр, Па.	§	40,—
Учні «Рідної Школи» — Сиракузи Дохід з літературного вечора	§	30,—

Замість квітів на могили:

бл. п. Безкоровайний В. — хор «Дніпро» в Чикаго	§	10,—
бл. п. Боднар Е. — д-р Кутинський Іван, Чикаго	§	10,—
бл. п. проф. Винар Іван, б. директор дівочої гімназії Рідної Школи фундації І. Кокорудзів у Львові: Піхурко Микола і Ярослава	\$	20,—
По \$ 10,—: Дуб Маріян і Олена, Езерський Зиновій, Ковч Богдан і Марта, проф. Кордюк Василь і Ярослава, Кордюк Микола, д-р Малиновський Василь, Мельник Константин і Олександра, Сторожинський Володимир	\$	80,—
разом:	§	100,—
бл. п. Зубаль Володимир, в Україні — брат інж. Ярослав Зубаль в Детройті	§	100,—
бл. п. Коритко Юрій — зложили: Допомогова Секція УККА — Відділ Бофало	\$	185,—

Коритко Іван з родиною	\$ 50,—	
Раковський Степан	\$ 20,—	
інж. Гадзевич	\$ 5,—	
разом:		\$ 260,—
бл. п. інж. Лучаковський Богдан — члени Т-ва Українських Інженерів, Відділ у Філядельфії:		
По \$ 10,—: Куземський Іван, Медуха Володимир	\$ 20,—	
По \$ 5,—: Білик Олександр, Білас Мирон, Борецький Методій, Винницький Володимир, Левицький Роман, Лисобей Мирослав, Филипович Евстахій	\$ 35,—	
разом:		\$ 55,—
бл. п. Олинець Софія — НН. Філядельфія	\$ 15,—	
бл. п. Романюк Павло, в Україні — інж. Іван Романюк, Сиракузи — своєму братанкові	\$ 10,—	
бл. п. д-р Росляк Михайло — І. Заваликут, Сиракузи	\$ 10,—	
бл. п. Сабат Ольга де Говора і її син Юліан — інж. Іван Романюк, Сиракузи	\$ 10,—	
бл. п. Снігурович С. — Тарас Ліськевич, Чікаго	\$ 10,—	
бл. п. д-р Чавс Володимир — зложили:		
Омецінський Олег і Уляна	\$ 20,—	
Соя Володимир і Лідія	\$ 10,—	
разом:		\$ 30,—
бл. п. архiep. Шиприкевич Г. — панство Васинчуки через інж. П. Турулу, Чікаго	\$ 150,—	
бл. п. інж. Шох Петро — В. Островський	\$ 10,—	
бл. п. д-р Ясінчук Доміцеля — зложили: дир. Ставничий Теодозій, д-р Салабан Богданна, Дзюба Корнило і Омеляна		
		\$ 25,—

КАНАДА

Ванкувер

Комарницький Дмитро, через С. Шипилявого — Бофало	\$ 15,—
проф. Ревуцький Валеріан	\$ 25,—

Вінніпег

Гудзяк Олександр	\$ 10,—
Кредитова Кооператива Північного Вінніпегу	\$ 25,—
Пластова Станиця, збірка пл. сен. за час: 1. 10. 71 — 30. 9. 72; впл. до Патронату — Торонто	\$ 97,—

Едмонтон

Малиняк Василь, через С. Шишилявого — Бофало	\$	10,—
Кучер Антонія — вдруге фундатор-меценат ЕУ	\$	1.000,—

Монтреаль

о. Гаврилук Иван	\$	10,—
Українська Народня Каса	\$	100,—
Українська Національна Кредитова Спілка	\$	100,—

Торонто

Бригідер Іванна	\$	10,—
Кредитова Спілка при церкві М.В.Н.П.	\$	50,—
Українська Кредитова Спілка	\$	300,—
о. Хабурський Степан	\$	45,—

Збірне

Станрет Ярослав — Веланд, Онт., через С. Шишилявого — Бофало	\$	15,—
інж. Штепа Павло — Дановію, Онт.	\$	50,—
Литвин Мирон — Ошава	\$	3,—
д-р Небелюк Мирослав — Саскатун	\$	1.000,—

Замість квітів на могили:

бл. п. Мендилюк Иван, Торонто — зложили:

Яворський Йосиф і Анна	\$	10,—
Кадобянський Маріян і Іванка	\$	5,—
Мазуренко Константин і Анна	\$	5,—
д-р Шлапак Степан	\$	5,—
Кемпе Лавро	\$	2,—

разом: \$ 27,—

бл. п. Саварин Михайло Семенович — в Україні, — на
могилу батька зложили:

Саварин Петро і Ольга — Едмонтон	\$	50,—
--	----	------

ІНШІ КРАЇНИ

Австралія

еп. Прашко Иван — Мельбурн	\$	50,—
Союз Українок Австралії, Суспільна опіка — Сідней	\$	60,—

Австрія

Турушанко Евзебій, Відень	\$	55,—
-------------------------------------	----	------

Бельгія

д-р Попович Володимир, Гент	\$	100,—
---------------------------------------	----	-------

Англія

Замість квітів на могилу:

бл. п. д-р Анни Герасимович — Манчестер:		
Сіяк Дарія, Сарсель	\$	10,—
інж. Герасимович Роман — брат, замість подяк в пресі за співчуття з приводу смерти сестри	\$	100,—
разом:	\$	110,—

Італія

архиеп. Бучко Іван	\$	50,—
о. д-р Марусин Мирослав, «писанка»	\$	20,—

Франція

еп. Маланчук Володимир, Париж,	\$	100,—
інж. Маслов Микола,	\$	38,—

Німеччина

д-р Мриц Іван, Вунзідель	\$	12,—
д-р Заяць Маркіян, Мюнхен	\$	40,—
інж. Зибенко Роман, Мюнхен	\$	50,—

Увага: виплати деяких жертводавців в 1972 році були зараховані на 1971-й рік і є виказані у списку фундаторів в 6-му томі ЕУ 2.

БІБЛІОТЕКА НТШ-САРСЕЛЬ

одержала в 1971—72 рр. такі книжки від авторів і видавництв, за що складаємо щиру подяку всім жертводавцям (продовження списка):

Гуцуляк Михайло. *Українець співтворець кордонів Канади й Аляски*. (Історично-географічний нарис). Ванкувер—Торонто, Накладом автора, 1967. 132 стор. + 6 стор. табл. документів. НТШ Бібліотека Українознавства, том 24. — дар автора.

Брик Олександр. *Тернистий шлях Українського Уряду (1918—1921)*. У 50-ліття відновлення Української Держави. Вінніпег, 1969. Накладом автора. 150 стор. — дар автора.

Рудницька Мілена. *Невидимі стигми*. Рим—Мюнхен—Філядельфія, Т-во за Патріархальний устрій Української Католицької Церкви, 1971. 502 стор. — дар видавництва.

Винниченко Володимир. *«Слово за тобою Сталіне»*. (Політична концепція в образах). Роман. Нью Йорк, Українська Вільна Академія Наук, 1971. 372 стор. Редакція і вступна стаття Григорія Костюка, мистецьке оформлення Якова Гніздовського. — дар видавництва.

Чубатий Микола. *Українська історична наука*. (Її розвиток та досягнення). Філядельфія, Накладом «Провидіння» В-во «Америка», 1971. 53 стор. — дар автора.

Животко-Чернова Александра. *Думи мої*. Нью Йорк, Накладом автора, 1971. 290 стор. — дар автора.

Кухар Роман В. (Р. Володимир). *Roman V. Kuchar. Поезія в перекладах. Poetry in Translations* (transl. into — and from Ukrainian). Louvain-Hays, «Original Works», 1970. 91 стор. — дар автора.

Володимир Р. (Кухар Р. В.). *Пралори думки*. (Поезії). Гейс-Чікаґо, «Світання», 1970. 31 стор. — дар автора.

Володимир Р. *Височій життя!* (поезії). Мюнхен—Чікаґо, «Original Works», 1970. 23 стор. — дар автора.

Володимир Р. *Палкі серця*. Вибрані твори. Нью Йорк—Лондон, Видання автора, 1964. 215 стор. — дар автора.

Нові поезії. 1970—1971. ч. 12—13. Обкладинка Юрія Соловія. Нью Йорк, В-во Нью-Йоркської Групи, 1971. 64 стор. — дар видавництва.

Биковський Лев. *Український Чорноморський Інститут*. Мюнхен, 1970. Відбитка з Наукових Записок т. XXI. 142—168 стор. Український Технічно-Господарський Інститут. — дар автора.

Коленська Любов. *Павлів триумф*. (оповідання). Нью Йорк, Накладом автора, 1971. 205 стор. — дар автора.

Самостійна думка. Літературно-науковий і суспільно-політичний місячник. (Чернівці). кн. 9—10 і 11—12. 1934. (Річник IV), кн. 9—12 1936, кн. 1—2 1937. — дар д-ра Арк. Жуковського.

Орест Руснак. Життєвий шлях. Збірник для вшанування пам'яті видатного оперного співака незабутнього земляка. Нью Йорк 1971. 138 стор. Обкладинка Б. Тутли. Центральне об'єднання буковинських українців у ЗСА. — дар д-ра Арк. Жуковського.

Вільні козаки. Ювілейна пропам'ятна книга Українського Народного Дому в Рочестері, Н. Й. та його середовища. Матеріали зібрав і упорядкував *Воолодимир Гавриляк*. Мовний редактор *Анатолій Калиновський*. Рочестер, Н. Й., Український Народний Дім, 1970, 352 стор. (великий формат). — дар видавництва.

Календар—Альманах «Відродження». Переступний рік 1972, Буенос Айрес, «Відродження», 1972. 128 стор. — дар видавництва.

Нитченко Дм. *Український правописний словник*. Для шкіл і молоді. Близько 10 000 слів. Мельборн—Аделаїда, «Ластівка», 1968. 176 стор. — дар видавництва.

Новий обрій. Альманах. Література, мистецтво, культурне життя. Мельборн—Аделаїда, «Ластівка», Загальна редакція Дм. Чуб.

вип. 1. 1954. 127 стор.

вип. 3. 1967. 189 стор. — дар видавництва.

Сібо Б. *Літаючі самоцвіти*. Оповідання та легенди з життя тубильців Нової Гвінеї. Мистецьке оформлення П. *Вскуленка*. Мельборн—Аделаїда, «Ластівка», 1957. 64 стор. — дар видавництва.

Вакулєнко П. *Весела кукабара*. Казка. Мистецьке оформлення автора. Мельборн—Аделаїда, «Ластівка», 1955. 12 стор. — дар видавництва.

25-ЛІТТЯ «ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА»

Цього року українська громадськість в діаспорі святкує 100-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка. Треба нагадати, що на цей рік припадає і 25-ліття початку праці над найважливішим виданням НТШ під час його діяльності на еміграції — «Енциклопедії Українознавства». Пригадаймо кількома словами цей початок ЕУ.

Намір спрацювати й видати ЕУ виник одночасно з відновленням діяльності НТШ 30 березня 1947 року в Мюнхені, а незабаром — у вересні оформився Інститут Енциклопедії під проводом проф. Зенона Кузелі (він також мав бути редактором ЕУ), але конкретна праця не посувалася вперед. До неї прийшло щойно після з'їзду НТШ у Берхтесгадені (5—7 березня 1948), який у великій мірі було присвячено справам ЕУ. Проблеми ЕУ дискутовано у більшому колі науковців і в поодиноких фахових групах. Основою дискусії був мій реферат — письмовий і усний. Тоді я мусів стати одним з двох головних редакторів ЕУ і взяти на себе переважну частину організаційної й редакційної роботи. З'їзд у Берхтесгадені треба вважати за початок конкретної праці над ЕУ. Невдовзі устійнено (конференція в Ерлангені: З. Кузеля, В. Кубійович, Є. Ю. Пеленський, А. Фіголь, Є. Храпливий), що за видавничу справу ЕУ і береться пластове видавництво «Молоде Життя» на чолі з д-ром Атанасом Фіголем і що наш твір друкуватиметься у друкарні видавництва Себальдуса у Нюрнберзі. У червні 1949 року вийшов друком перший зошит ЕУ 1.

Володимир Кубійович

Винниченко В. *Бабусин подарунок. Хведько Халамидник*. Обкладинка В. Цибульського, ілюстрації О. Рубана. Мельборн, «Ластівка», 1969. 74 стор. — дар видавництва.

Сірко Іванна. *Голос крови*. Роман із життя чорношкірих Нової Гвінеї. З чеської мови переклав Дмитро Куликовський. Передмова Дм. Чуба. Обкладинка П. Вакуленка. Мельборн—Аделаїда, «Ластівка», 1961. 272 стор. — дар видавництва.

Далека Л. *Легіт і бризи*. Поезії. Мистецьке оформлення П. Вакуленка. Мельборн—Аделаїда, «Ластівка», 1957. 64 стор. — дар видавництва.

Кошелівець Іван. *Микола Скрипник*. Обкладинка Якова Гніздовського. Мюнхен, «Сучасність», 1972. 343 стор. — дар видавництва.

Нова думка. число 1. рік I. Вуковар (Югославія), 1971. Ілюстрований журнал. Видає Союз русинів-українців Хорватії. — дар приятелів бібліотеки.

Килина Патриція. *Рожеві міста*. (поezії). Обкладинка Юрія Соловія. Мюнхен, «Сучасність», 1969. 36 стор. — дар автора.

Луців Лука. *Маркіян Шашкевич*. Біографія і характеристика творчості з додатком усіх оригінальних творів поета. Нью Йорк, «Свобода», 1963. 118 стор. — дар видавництва.

Тамайо дон Мануель і Бавс. *Нова драма*. Драма в 3-х діях. З еспанської Микола М. Палій. Буенос Айрес, Вид. Юліяна Середяка, 1972. 121 стор. — дар автора.

Луців Лука. *Ольга Кобилянська*. (В 100-річчя її народин). Нью Йорк, — Джерзі Ситі, «Свобода», 1965. 71 стор. — дар видавництва.

Луців Лука. *Іван Франко — борець за національну і соціальну справедливість*. Нью Йорк — Джерзі Ситі, «Свобода», 1967. 654 стор. — дар видавництва.

Луців Лука. *Василь Стефаник — співець української землі*. Нью Йорк — Джерзі Ситі, 1971. 485 стор. — дар видавництва.

Мазуренко Галя. *Корона золота*. (Поема). Ілюстрували учні 2-ої кл. Школи українознавства ім. св. Марії в Лондоні: Віктор Гаража, Іван Штука, Галина Білинська, Анна Гаража, Богдан Соломка, Юрій Волощук, Тарас Стефанів. Лондон, «Діти дітям», 1972. 10 стор. — дар автора.

Мазуренко Галя. *Скит поетів*. Збірка звичайних та сюрреалістичних поезій, малюнки автора. Лондон, Накладом автора, 1971. 128 стор. — дар автора.

Мазуренко Галя. *Зелена ящірка*. Збірка поезій. З ілюстраціями автора. Лондон, Накладом автора, 1971. 127 стор. — дар автора.

Горбач Олекса. *Рукописна церковнослов'янська «Риторика» з 2-ої половини 18 в. монастирської бібліотеки в Нямці у Румунії*. Рим, Видання «Богословії», 1972. 57 стор. — дар автора.

Ізарський Олекса. *Саксонська зима*. Повість. Мюнхен, «Сучасність», 1972. 173 стор. — дар автора.

Кириак Ілля. *Сини землі*. Повість з українського життя в Канаді. Том I. 2-е вид. Вступна стаття Івана Боднарчука. Вінніпег, «Тризуб», 1973. 391 стор. — дар видавництва.

Войценко Ольга. *Літопис українського життя в Канаді*. Том V. Доба консолідаційних заходів, воєнні роки й повоєнна розбудова 1940—1949, Вінніпег, «Тризуб», 1973. 464 стор. — дар видавництва.

Наша громада. Голос федеральної кредитової кооперативи «Самопоміч». Джерзі Ситі, 1964—1971. чч. 1—14. — дар Маріяна Коця.

Український Вісник. Захальний журнал. Балтіmore, «Смолоскип».

вип. 3. жовтень 1970. 1971. 118 стор.

вип. 4. січень 1971. 1972. 191 стор. — дар видавництва.

Тарнавський Остап. *Брат братові*. Книга про ЗУАДК. Філадельфія, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, 1971. 263 стор. Обкладинка *Богдана Титли*. Карикатури ЕКО. — дар автора.

Артюшенко Юрій. *Коментарі на книжку Ю. І. Римаренка*. Чікаго, 1972. 47 стор. Відбитка з ж. «Самостійна Україна». — дар автора.

Північне сяйво. Альманах V. Упорядкував *Яр Славутич*. Едмонтон, «Славута», 1971. 208 стор. — дар видавництва.

Програма Української Револьюційно-Демократичної Партії (УРДП). Затверджена Шостим з'їздом УРДП 25—27 грудня 1970 р. Чікаго, 48 стор. Друкарня Гартер. — дар О. Коновала.

Тарнавська Марта. *Хвалю ілюзію*. Поезії. Нью Йорк, «Слово», 1972. 47 стор. Обкладинка *Якова Гніздовського*. Літературний редактор *Богдан Нижанківський*. — дар автора.

ПОСТИЙ ТОМ СЛОВНИКОВОЇ «ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА»

В листопаді минулого року появилася 30 зошит ЕУ 2 — останній 6-го тому, у березні — додатковий зошит (30а) із списком і біографіями фундаторів ЕУ 2 — разом 400 + 96 сторінок друку. 6 зошитів шостого тому виходили впродовж майже трьох років.

6-ий том ЕУ 2 включає гасла від Перемишль до Пряшівщина, разом 1100 гасел, 230 ілюстрацій, 64 карти. На цих 1100 гасел припадає 146 більших, у тому числі — низка малих монографій. Ні в одному томі ЕУ нема такої кількості великих статей; переважно це так звані наскрізні гасла, що представляють якусь проблему одночасно з різних ділянок знання і які, звичайно, написані кількома авторами. Серед них найбільше гасел, присвячених географічно-історичним краям України. Тому що на літеру «П» припадає так багато наскрізних гасел, всі гасла на «П» займають понад 500 сторінок друку.

Робимо перегляд більших гасел 6-го тому, а деяким — присвячуємо коротку характеристику.

До більших географічних гасел належить гасло Підземні води (автор І. Тесля), автором інших гасел (Придніпровська височина, Придніпровська низовина, Потиська низовина, Причорноморська низовина та ін.) — В. Кубійович. Малу монографію становить гасло Полісся — 21 стор. з 13 картами і 16 ілюстраціями; автор В. Кубійович при співпраці Е. Жарського (тваринний світ) і І. Сидорука-Паульса (історія). Чому гасло Полісся таке велике? Воно охоплює майже $\frac{1}{3}$ території усіх українських земель і тому, що природа і господарство Полісся дуже цікаві, врешті це — пограниччя українсько-білоруських земель, а пограниччям ми завжди приділяємо більше уваги. Близьке вникнути в проблематику Полісся уможливило читачеві чимала бібліографія (33 позиції).

Географічно-історичним краям присвячено гасла: Південна Україна, Підляшшя, Поділля, Покуття, Полтавщина, Пряшівщина. Більше місця приділено містам: Перемишль, Полтава, Петербург, Прага, Пряшів.

Південна Україна (21 стор.) є найбільшим історично-географічним краєм України (250 000 км²) з цікавим минулим, великими люднестевими й економічними змінами. Монографію написали шість авторів: М. Аркас, М. Ждан, В. Кубійович, О. Оглоблин, Я. Пастернак, Н. Полонська-Василенко. Тексти доповнюють численні (10) карти, таблиці, подана багата література (29 позицій).

Хоч Підляшшя займає невелику територію, але це окраїна на українсько-польсько-білоруському пограниччі, на якій тепер живе мало українців і тому їй присвячено більше уваги (понад 5 стор., 4 карти, 4 ілюстрації); автори: В. Верига, В. Кубійович, Я. Пастернак. Спорідненими гаслами є: Підляшани Т. Олесіюка і Підляські говірки — О. Горбача.

Поділля, краєві з цікавою природою і минулим, присвячено 14 стор. друку (8 карт, 4 ілюстрації); автори: Е. Жарський, М. Ждан, В. Кубійович. Спорідненим гаслом є гасло Подільські говірки (О. Горбач).

Покуття — географічно-історичному краєві на українсько-румунському пограниччі присвячено гасла: Покуття (А. Жуковський, М. Кова-

люк, В. Кубійович), Покутсько-Басарабська височина (В. Кубійович) і Покутсько-буковинські говірки (О. Горбач).

У 6 томі знаходимо низку «полтавських» гасел, беручи до уваги значення цього краю в новітній історії України. Це стаття про Полтаву (автор В. Кубійович і Р. М.; плян міста і 7 ілюстрацій), про Полтавщину (І. Бакало †), В. Кубійович, О. Оглоблин), Полтавську битву (Т. Мацьків) і 10 невеликих гасел.

Відносно багато місця віддано Пряшівщині (12 стор., 3 карти, 4 ілюстрації), хоч це невеликий край (всього 3500 км²). Але це окраїна на українсько-словацько-угорському пограниччі з цікавим минулим і скомплікованими національними, політичними і культурними відносинами у новіші часи. Гасло про Пряшівщину (гол. автор О. Краснянський) подає мало відомі, а то й невідомі — навіть для фахівців — інформації. Пряшівщині присвячені також гасла про м. Пряшів, осередок українського життя Західного Закарпаття (автор О. Краснянський) і Пряшівська єпархія (автор о. А. Пекар).

Крім Полтави і Пряшева, чималу монографію (7 стор., плян, 4 ілюстрації) присвячено м. Перемишлю, одному з найстаріших і найважливіших міст Галичини (автори: П. Ісаїв †), В. Кубійович).

Чимало уваги присвячено містам, положеним за межами України, що у них діяли українські колонії: столиці Російської Імперії Петербурґові, який відіграв велику роль в житті України (автор Б. Кравців) і Празі (О. Краснянський).

Людності присвячено два більші гасла — Переписи населення і Природний рух населення; етнографії — Писанки (Я. Пастернак †); мові — важливі гасла Праруська мова і Праслов'янська мова, що їх написав Ю. Шевельов та Правопис (О. Горбач), Потєбня Олександр — (Ю. Шевельов) й ін.

Більші гасла з історії: Переяславська угода (О. Оглоблин), Переяславське князівство (М. Ждан), Петро I (О. Оглоблин), Печеніги (О. Прицак), Половці, Полоцьке князівство (М. Ждан), Полуботок П. (О. Оглоблин). Деякі гасла з найновішої історії: Пєтлюра Симон (Т. Гунчак), Петрушевич Євген (о. І. Сохоцький), Пілсудський Юзеф (Б. Будорович). Повстанський рух на Україні 1918—22 (С. Ріпецький), Поліська Січ (О. Штуль), Політичні відділи (С. Олійник), Полос Михайло (І. Майстренко), Похідні групи ОУН (С. Стахів), Примусова праця (В. Голубничий), Прометейський рух (Р. М.), Процес 59 (Т. Крупа). До наскрізних історичних гасел належать гасла: Поміщики (І. Витанович, О. Оглоблин), Прапор (Р. Климкевич).

Важливішими гаслами з групи Право є наскрізні гасла: Право, Право звичаєве, Правнича наука, Правнича освіта, Правнича преса (автори: В. Маркус, а також А. Вілинський, Ю. Старосольський, І. Бакало), далі Політичні злочини (В. Маркус), Політичні в'язні (М. Прокоп) і Прокуратура (Ю. Старосольський). З ділянки історичного права вміщені гасла: «Права, по которым судится малоросійській народъ» і Приказ «Малые Россіи» (автор Л. Окіншевич).

Важливіші гасла з ділянки Церква: Пінсбурзька єпархія (о. А. Пекар), Потій Іпатій (о. І. Назарко), Почаївська Лавра (Р. М.), Прокопо-

вич Теофан (І. Коровицький), Проповіді (о. М. Ваврик, І. Коровицький), Протестантизм (І. Коровицький), Прощі (І. Коровицький).

Деякі гасла з літератури: Перетц Володимир (Б. Кравців), «Плуг» (І. Кошелівець), Повість та Поетика (І. Качуровський), Полемічна література (І. Коровицький, Б. Кравців), Попутники (М. Степовий).

Гасла з ділянки мистецтва: Пересувні театри (В. Ревуцький), Петрицький Анатоль (В. Ревуцький, С. Гординський), Портрет (С. Гординський); преси: Преса у 1946—70 рр. (Б. Кравців), «Правда» (Р. М.).

Чимало гасел присвячено освіті, шкільництву і вихованню молоді: І. Бакало (†) є автором гасел Позашкільна освіта, Професійна освіта, Політична освіта, Піонерська організація.

Малі монографії становлять гасла: Пласт (Ю. Старосольський при співпраці низки пластових діячів) і «Просвіта» (Б. Кравців, М. Боровський, В. Маркус, А. Штефан).

Багато місця присвячено гаслам з ділянки народного господарства — майже всі вони опрацьовані В. Голубничим: Плянування, Податки, Подолинський Сергій (автор І. Витанович), Позики державні, Політична економія, Праця, Присадибне господарство, Промисловість України 1940—71 та ін. Гасло Професійні спілки написав Ф. Гаєнко, Порцеляново-фаянсова промисловість — Р. М.

Більші гасла з інших ділянок: Поліція (І. Козак), Пошесні недуги (В. Плющ), Пошта (Р. М.), Протиаькогольний рух (Р. М.).

З усіх гасел у 6 томі найбільше турбот Головна Редакція мала з «польськими гаслами», зокрема з двома основними — Польща й Україна і Поляки на Україні. Багато зусиль коштувало, щоб ці важливі з наукового і політичного погляду гасла написати вичерпно й об'єктивно; додамо, що вони представляють процеси, що тривали майже 1000 літ. Обидві статті йшли тричі на рецензії до понад 10 фахівців як українців, так і поляків. Автори обох статей: Б. Кравців, В. Кубійович, О. Оглоблин, І. Лисяк-Рудницький та М. Ждан. Гасло Поляки на Україні має 14 стор. (4 карти), Польща й Україна — 21 стор. (5 карт) і майже 100 бібліографічних позицій; у цій статті окремий підрозділ присвячено українцям в сучасній Польщі. Інші «польські» гасла: Польонізми (О. Горбач), Польська Автокефальна Православна Церква (І. Коровицький), Польська мова на Україні (О. Горбач), Польське повстання 1863—64 рр. (Б. Будурович), Польське право (Р. М.). Разом «польські гасла» займають понад 40 стор. друку.

ЗОШТИТИ ШОСТОГО ТОМУ ЕУ 2 ПОЯВЛЯЛИСЯ:

26-й серпень 1970 — (гасла: Перемишль — Підземні води)

27-й лютий 1971 — (гасла: Підйомно-транспортове машинобудування —
Полікарп Сікорський)

28-й березень 1972 — (гасла: Полікарпов-Орлов — Польща й Україна)

29-й липень 1972 — (гасла: Польща й Україна — Преса)

30-й грудень 1972 — (гасла: Преса — Пряшівщина)

Соколишин Олександр. *Лемко — першодрукар церковно-слов'янських книг кирилицею*. У 480-річчя появи друків Святополка Фіюля. Торонто, 1971. 11 стор. — дар автора.

Календар-Альманах «Українського Голосу» на 1972 рік. Вінніпег, «Три-зуб» 1972. 190 стор. — дар видавництва.

Полтава Леонід. *Валторна*. Збірка поезій ліричних. Обкладинка Романа Василюшина-Гармаша. Нью Йорк, Накладом автора, 1972. — дар автора.

Дирда Марко М. *ЧСВВ. Ясна гора в Гошеві*. Нью Йорк, Вид. ОО. Василіян, 1972. 143 стор. Українська духовна бібліотека. — дар видавництва.

Українська Господарська Академія в ЧСР. Подєбради 1922—1935 і Український Технічно-Господарський Інститут Подєбради—Рейтенсбург—Мюнхен 1932—1972. В 50-ліття заснування УГА і 40-ліття УТПІ. Нью Йорк, Видання абсолюентів УГА і УТПІ, 1972. 278 стор. Українська Висока Технічна Школа на чужині. т. 3. — дар видавництва.

Косівський Олекса. *Село Маркіяна — мої Нестаничі*. (Записки, спогади). Вінніпег, Накладом автора, 1972. 125 стор. Бібліотека Шашкевичяна ч. 5. — дар М. Селешка.

«Розбудова Держави». Журнал. Денвер—Торонто, чч. 16—22. 1955—1958. — дар М. Селешка.

Беккет Самюель. *Чекання на Годо* (переклад з англ. Богдана Бойчука) і *Остання стрічка Крапта* (переклад з англ. Юрія Тарнавського). Обкладинка Юрія Соловія. Мюнхен, «Сучасність», 1972. 104 стор. — дар видавництва.

Маланюк Євген. *Перстень і посох*. Епілоги. Обкладинка і портрет поета Любослава Гуцалюка. Мюнхен, «Сучасність», 1972. 79 стор. — дар видавництва.

Гриневич Ярослав. *В ім'я правди*. Аналіза безпаралельної трагедії Української Галицької Армії. Нью Йорк, «Молода Громада», 1972. 47 стор. — дар автора.

Ланько А. І., Маринич О. М., Щербань М. І. *Фізична географія Української РСР*. Київ, «Радянська школа», 1969. 269 стор. + 7 карт. — дар М. Григоренка.

Юрченко Олександр. *Українсько-російські стосунки після 1917 р. в правному аспекті*. (З приводу десятиріччя смерті О. Юрченка. Біографічна нотатка про Олександра Юрченка С. Гловінського. Мюнхен, 1971. 402 стор. Український Вільний Університет. Серія Монографії ч. 19. — дар УВУ.

Бора Богдан. *Твердь і ніжність*. Вибрані поезії. Лондон, Союз Українців у Великій Британії, 287 стор. Вступна стаття Святомира М. Фостуна, обкладинка Р. Лісовського. — дар видавництва.

Родіон Ст. *Микола Береза*. (Оповідання). Австралія, Українська висилкова Книгарня, 1956. 64 стор. — дар автора.

Родіон Степан. *Новий похід*. Оповідання. Аделаїда, 1954. 60 стор. — дар автора.

Рудницький Яр. *З подорожі довкола світу*. 1970—1971. Вінніпег, Накладом автора. 1972. 210 стор. — дар автора.

КАРТА УКРАЇНИ

Вже кілька місяців в Інституті Енциклопедії в Сарселі іде підготовча праця над картою України. Це підручна карта, яка вийде в кінці цього року як окреме видання, а згодом додаватиметься до восьмого тому ЕУ 2.

Карта України має мірило 1:2 000 000, її розміри 110 x 58 см. Карта охоплює всі українські етнічні землі й частину сусідньої російської території (центральна чорноземна Росія, Поволжя, Дон), неукраїнські частини Північного Кавказу, всю Молдавську ССР, окрайки Білоруси, Болгарії, Чехо-Словаччини й Угорщини, великі частини Польщі і зокрема Румунії. Крайні пункти карти: на північному заході — Варшава, на південному сході — Астрахань, Завдання карти — дати багату топографію, докладний адміністративно-територіальний поділ, комунікаційну мережу та низку деталей (про них далі), все на базі фізичного підкладу. Карта кольорова, матиме 6—7 кольорів.

Рельєф (у двох кольорах) буде представлений спеціальною методою, що її застосовує картографічна фірма К. Веншова у Мюнхені, у якій буде видана карта. Рельєф доповнить численні пункти висот, зокрема в горах. На карті будуть представлені, за допомогою двох родів шрифтів, більші й менші географічні одиниці; наприклад, в Карпатах — великий шрифт для Полонинського Бескиду, менший — для його частин (приміром, Чорногори), ще менший для верхів (наприклад, для Говерлі).

Синім кольором і за допомогою потрібного роду шрифтів будуть представлені річки (близько 1 000), озера, лимани, частини морів. Чорним кольором — розміщення боліт і пісків.

На карті подаватимуться кордони держав, республік, Автономних ССР і Автономних областей та межі областей; у Польщі — воєводств, в Румунії — повітів, а також центри районів (повітів), врешті — межа української етнічної (суцільної й мішаної) території за станом з 1930-их років.

На карті знайдемо всі оселі, які згадані в ЕУ 2 і багато інших: всі міські оселі (приблизно 2 000), а на етнічних українських землях також близько 2 250 сіл.* Величина міських осель буде представлена за допомогою міських сигнатур (залежно від числа мешканців) і чотирьох шрифтів; окремою сигнатурою і шрифтом — села.

Якщо ідеться про транспортну мережу, то її представлятимуть залізничні (з розподілом на головні й менше важливі), шляхи з поділом на три роди, морські лінії, порти і пристані, літунські майдани.

З різних деталей треба згадати заповідники і місця битв українських військ (з поданням дати).

На окремих бічних картах будуть представлені, докладніше ніж на основній карті, Донбас (1:1 500 000) з 350 місцевостями і схематичний плян Києва з околицями (1:250 000).

Карта України матиме два варіанти — український і англомовний. До карти буде доданий індекс всіх населених пунктів і географічних назв, які зазначені на обох картах.

* В кінці 6 тому ЕУ 2 помилково подано число місцевостей на карті — 10 000.

Українська Вільна Академія Наук у Вінніпегу:

- а) *Slavica Canadiana*. A. D. 1970. Compiled by Yaroslau B. Rudnytskyj in co-operation with Z. Horlay, J. Kirschbaum, O. Woycenko, T. W. Krychowski and others. 1971. 80 p. Series: Slavistica № 72.
- б) Вібе Г. Д. *Куліш як гоголезнавець*. 1972. 22 стор. Серія: Слявістика 73.
- в) Войценко Ольга. *До історії українців у Британській Колумбії*. 1972. 46 стор. Серія: Літопис УВАН. 7. — дар видавництва.

Софронів-Левицький Василь. *Липнева отрута*. Вибране. Торонто—Вінніпег, «Новий Шлях», 1972. XXV + 236 стор. — дар видавництва.

Марченко Михайло. *Мапа України*. 1:1,350,000 (мапа ілюстрована для дітей). — дар автора.

Славутич Яр. *Мудрощі мандрів*. Восьма збірка поезій. Едмонтон, «Славута», 1972. 95 стор. — дар автора.

Великий сельско-господарський Календарь Подкарпатского Общества Науки зложив д-р Івань Горайда.

на 1942 рокь — 262 стор.

на 1943 рокь — 256 стор. — дар приятелів бібліотеки.

Копач Олександра. *Мовостиль Ольги Кобилянської*. Вступна стаття «Письмениця, що любила осінь і самотність». — Ярослав Розумного. Торонто, 1972. 185 стор. Канадське Наукове Товариство ім. Шевченка. — дар автора.

Госейко Любомир. *Соняшничання на новомісяччі*. Брюссель—Лювен, «Зоря», 1969. 1927 стор. — дар автора.

Госейко Любомир. *Туга за Україною*. Із поезій молодих. Лондон, Союз Українців у Великій Британії, 1971. 64 стор. — дар автора.

Брайчевський М(ихайло) Ю(ліянич). *Коли і як виник Київ*. Київ, АН УРСР, 1963. 163 стор. Інститут історії. — дар д-ра Михайла Ждана.

Книш Ірина. *Відгуки часу*. Вибрані нариси, статті, спогади, матеріали. Вінніпег, Накладом автора, 1972. 403 стор. — дар автора.

Калинець Ігор. *Коронування опудала*. Із промовлянь до сумління у Львові 1968—69 рр. (Поезії). Нью Йорк, Нью-Йоркська група, 1972. 62 стор. Обкладинка Любослава Гуцалюка. — дар видавництва.

Лятуринська Оксана. *Ягілка*. Упорядкувала Оксана Соловей. Обкладинка Мих. Михалевича. Вінніпег—Нью Йорк, «Слово», 1971. 52 стор. — дар Оксани Соловей.

Фостун Святомир М. *На крилах життя*. Етюди. Лондон, 1972. 56 стор. — дар автора.

Фостун Святомир М. *50-річчя Української Автокефальної Православної Церкви*. Лондон, Генеральне Управління УАПЦ у Великій Британії, 1972. 48 стор. — дар автора.

Фостун Святомир М. *Звідуни степових когорт*. Історична повість. Буенос Айрес, Вид. Юліана Середяка, 1972. 184 стор. — дар автора.

Книжковий знак шестидесятників. Бавнд-Брук, В-во св. Софії, 1972. 301 стор. Вступна стаття і упорядкування Миколи Вірука. — дар видавництва.

Д-Р МИРОСЛАВ НЕБЕЛЮК
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Небелюк Мирослав Михайло нар. 30. 9. 1914 в Росільній, Надвірнянського повіту (Галичина), в багаточисельній родині робітника державної солеварні. Початкова освіта в Делятині, середня в укр. гімназії в Станиславові (матура 1933); 1933—37 працівник «Українбанку», «Просвіти», «Рідної Школи» і спорт. т-ва «Прут» в Делятині. З 1937 у Франції: член ред. кол. «Українське Слово» в Парижі (1937—51), ген. секретар Українського Народного Союзу у Франції (1938—48), організатор Пласту й ред. його журналу «Ватра» в Парижі (1938—39); журналіст і публіцист (псевда: Роман Немир і Нечипір Гава), автор публікацій: «Під чужими прапорами», «Анна Ярославна», «Генерал де Голь», — переклади з французької літератури (Доде, Шатобріян, Вольтер). 1945—50 студії ветеринарної медицини в Альфор, закінчені 1951 ступенем доктора Паризького університету. 1952 переїхав до Монтреалю в Канаді, а згодом до Саскатуну, де з 1957 працює державним ветеринарним лікарем. Н. діяльний в українському суспільно-громадському й професійному житті: голова (кількакратно) філії УНО в Саскатуні, редактор журналу «Інформативний листок ОУВЛ» (1964—67), голова ОУВЛ Канади (1971—73), голова курсів українознавства ім. Л. Українки, член дирекції української кредитівки в Саскатуні та член доміняльної Контрольної Комісії УНО в Торонто. Щедро жертвує на всі українські національні потреби, а зокрема є разом із своєю покійною дружиною Надією тисячадолярним фундатором Шевченківської Фундації у Вінніпезі.

=====

Кобзей Тома. *На тернистих та хрещатих дорогах*. Спомини з півсторіччя в Канаді. Том I. Скрентон, Коштом автора, 144 стор. — дар «Народної волі» (тижневик).

Храплива Леся. *Далеким і близьким*. Вірші. Нью Йорк, 1972. 127 стор. Мистецьке оформлення Ніни Мудрик-Мриц. — дар автора.

Гармаш Міра. *Райдуга в п'ятому*. Друга збірка поезій. філадельфія — Чікаго, 1972. 62 стор. Обгортка, скульптурний портрет та графічне оформлення Романа Василюшина. — дар автора.

Великий А. Г. ЧСВВ. *З літопису християнської України*. Церковно-історичні радіолекції з Ватикану. т. V.: XVII ст. Рим, Вид. ОО. Василян, 1972. 287 стор. — дар видавництва.

II *Здвиг українців Австралії*. Програма, матеріяли конвенцій і відбутих імпрез, інформацій. Мельборн 9—11 квітня 1971. Мельборн, Союз Українських Організацій Австралії (СУА). 1972. 95 стор. — дар проф. Д. Нитченка.

Маценко Павло. *Нариси до історії української церковної музики*. Роблін—Вінніпег, Видання М.Т.Б., 1968. 151 стор. — дар автора.

Биковський Лев. *У службах українській книжці*. Біо-Бібліографія. Денвер, 1972. 276 стор. (циклостиль). Обгортка Юрія Сластіона. — дар автора.

Гармаш Міра. *Журавлі*. Казка. Ілюстрації Романа Василичина. Філадельфія. 13 стор. — дар автора.

Гармаш Міра. *Віднайдені роки*. (Поезії). Торонто, «Гомін України», 1968, 64 стор. Графічне оформлення Романа Василичина. — дар автора.

Широке море України. Документи самвидаву з України. Документи VII. Париж—Балтіmore. Перша українська друкарня у Франції і «Смолоскип», 1972. 378 стор. — дар видавництва.

Антонович Катерина. *З моїх споминів*. Вінніпег. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Літопис УВАН.

ч. 2. 1966. 37—80 стор.

ч. 4. 1972. 133—175 стор.

ч. 5. 1973. 181—270 стор. — дар видавництва.

Бобринской Гр. П. *Старчикъ Григорій Сковорода*. Жизнь и учение. Мадрид, 1965. 77 стор. — дар д-ра Арк. Жуковського.

Український Вісник. Випуск VI. «Самвидав», журнал з України. Березень, 1972. Париж—Балтіmore, Перша українська друкарня у Франції і «Смолоскип», 1972. 183 стор. — дар видавництва.

Слово про Ігорів похід. В переспівах на сьогочасну українську мову. Вступ й редакція Яр. Рудницького. 2-е вид. Вінніпег, 1973. 73 стор. The University of Manitoba. Department of Slavic Studies. Readings in Slavic Literature. — дар редактора.

Брайчевський М. Ю. *Приєднання, чи воз'єднання?* Критичні зауваги з приводу однієї концепції. Торонто, «Нові дні», 1972. 66 стор. — дар видавництва.

Кислиця Дмитро. *Грамматика української мови*. Торонто, «Нові дні».

ч. I. Фонетика і морфологія. 6-е вид. 1971. 128 стор.

ч. II. Синтакса. 3-е вид. 1972. 88 стор. — дар видавництва.

Городиський Орест. *Ген. Іван В. Турчин — особистий приятель президента Лінкольна*. Нью Йорк, «Червона Калина», 1971. 16 стор. — дар автора.

Символ віри. Катехитичні радіопроповіді з Ватикану. Проповідували оо.: С. Мудрий, М. Любачівський, М. Ваврик, М. Марусин, І. Патрило, Й. Рога, М. Біляк. Рим, Вид. ОО. Василян, 1972. 249 стор. Українська духовна бібліотека. — дар видавництва.

Роєнко Петро. *Знавіснімі дні*. (Оповідання). Торонто, Накладом автора, 1973, 80 стор. — дар автора.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ,
ВІДДІЛ РОЧЕСТЕР

Фундатор ЕУ — дол. 550,—

Управа Відділу УККА в Рочестері Н. Й. 1971

Зліва направо — сидять: К. Шевчук, М. Гудзоватий, мгр. М. Кознарський, мец. В. Андрушин — голова, д-р Л. Рубінгер, Г. Мельник; стоять: Ю. Боберський, М. Малинівський, М. Єйна, проф. В. Пилипенко, Б. Губка.

Відділ УККА в Рочестері Н. Й. постав 1. 10. 1950 стараннями ініціативного комітету в складі: Р. Гладун — голова, Р. Пристай, М. Снилик, мгр. Чорнецький, К. Шевчук, Головка, Ева Герула, Р. Харамбура, д-р Попель. До першої управи Відділу обрано: В. Попович — голова, Е. Герула і Р. Пристай — заст., М. Лялька — секретар, І. Войчук — скарбник, і члени: Шморгун, Д. Квасниця, Головка, К. Шевчук, рад. П. Зубрицький, М. Малинівський. Опісля Відділ очолювали: сот. В. Пилишенко, Р. Гладун, д-р Ф. Сьвістель, Т. Бабюк, К. Шевчук, В. Гавриляк. Їхніми заступниками були: Р. Пристай, М. Снилик, інж. В. Приймак, проф. М. Гадзінський, Ю. Бурлака, проф. О. Біланюк, мгр. М. Руснак, В. Кольцо, Анна Капітан, М. Єйна, Л. Шмігель. Секретарями були: інж. Ю. Левицький, мгр. А. Стеців, І. Демиденко, І. Олексин, Р. Коваль, мгр. М. Оглок, мгр. В. Шот, Х. Довгалюк, Р. Боднар. У складі управ працювали (деякі по кілька каденцій): М. Кулик, Д. Вирста, А. Калиновський, д-р К. Годованець, О. Папа, В. Гузар, П. Дильовський, П. Дзюба, А. Яріш, Л. Білик, Оріся Костинюк, Міра Повх, Софія Онуфрик, Марія Холєвчук, Анна Филип, Леся Целюх, мгр. В. Біловус, В. Гранковський, Л. Бах, М. Озарук, Д. Ерстенюк, Василець, Ф. Федоренко, арт. Люся Карабіневич, мгр. Р. Чорнобиль, І. Мурін, І. Крамарчук, В. Білан, Д. Вездух, Мик. Єйна, І. Клодзінський, Е. Загачевський, В. Каліцінський, Х. Фолюсевич, В. Тарнавський, С. Ганушевський, І. Максимів, інж. С. Зобнів, проф. Чорній, С. Домашук, І. Боднар, проф. О. Омецінський, І. Лучканич і ін. Почуття національної приналежності й випливаючий з нього обов'язок бути виразником волі свого поневоленого народу та його права на самостійність, були тими чинниками, які керували працею управ.

(Фундація вказана вже у списках 6-го тому ЕУ/2)

Український Православний Календар на 1973 рік. Бавнд-Брук, США. Видавництво Української Православної Церкви в США. 160 стор. Обкладинка Петра Холодного. — дар видавництва.

Мартос Борис і Зозуля Яків. *Гроші української держави*. Мюнхен, 1972. 56 стор. + 43 табл. Український Технічно-Господарський Інститут. — дар УТГІ.

Український Технічно-Господарський Інститут. Головний редактор Ростислав Єндик. *Наукові Записки*. Мюнхен.

т. XXII. 1971/72 259 стор.

т. XXIII. 1971—72. 200 стор. — дар видавництва.

Mazlakh Serhij and Shakhrai Vasył. *On the Current Situation in the Ukraine*. Edited by J. Potichnyj. Introduction by Michael M. Luther. Ann Arbor, The University of Michigan Press, 1970. 22С + XXXIV p. — дар видавництва.

Fédéralisme et nations. Montréal, Les Presses de l'Université du Québec, 1971. 290 p. Les Cahiers de l'Université du Québec. Responsable de ce Cahier: Roman Serbyn — дар Романа Сербина.

Horbatsch Olexa. *Rumänische Lehnwörter in der ukrainischen Mundart Norddobrogeas*. Sonderdruck: Beiträge zur Südosteuropa-Forschung. Anlässlich des II. Internationalen Balkanologenkongresses in Athen 7. V.—13. V. 1970. München, Dr. Dr. Rudolf Trofenik, 1970, 69—82 S. — дар автора.

Lewytskyj Borys. *Soziologische Untersuchungen in der Sowjetunion*. Probleme und Schwerpunkte der Sozialforschung. Sonderdruck aus: Osteuropa. Zeitschrift für Gegenwartsfragen des Ostens. Herausgegeben v. d. Deutschen Gesellschaft für Osteuropakunde, Deutsche Verlags — Anstalt, Stuttgart, April 1971. 265—272 S. — дар автора.

Lewytskyj Borys. *Der XXIV. Parteitag der Kommunistischen Partei der Sowjetunion*. Köln, 1971. 15 S. „Dokumentation“. 76/71. Stichwort: UdSSR — Partei. Herausgeber — Deutsche Welle — дар автора.

Lewytskyj Borys. *Analyse der 14 Parteitage in den Unionsrepubliken der UdSSR sowie der vorbereitenden Parteiversammlungen in Moskau und Leningrad*. Köln, Bundesinstitut für ostwissenschaftliche und internationale Studien, 1971. 55 + LV S. — дар автора.

Korytnyk W., Fricke G. and Paul B. (Department of Experimental Therapeutics, Roswell Park Memorial Institute, Buffalo). *Peridoxine Chemistry XII. Gas Chromatography of Compounds in the Vitamin B₆ Group*. Reprinted from Analytical Biochemistry, Vol. 17, № 1. October 1966. 66—75 p. Copyright 1966 by Academic Press Inc. — дар Василя Коритника.

Paul B. and Korytnyk W. *Selective esterifications and Acyl Rearrangements in Vitamin B₆ 1, 2*. Reprinted from Tetrahedron. Vol. 25. 1071—1087 p. Pergamon Press 1969. Oxford — New York — London — Paris. Printed in Great Britain — дар Василя Коритника.

Korytnyk W., Paul B., Bloch A. and Nichol C. A. *Synthesis and Antagonist Properties of Pyridoxol Analogs Modified in the 5 Position*. Reprinted from the Journal of Medicinal Chemistry, 10. 1967. (U. S. P.) 345—352 p. — дар Василя Коритника.

Korytnyk W. and Paul B. *Pyridoxine Chemistry. IX. Selectively Deuterated Pyridoxols and some Aspects of NMR Spectroscopy of Vitamin B₆ Compounds*. Reprinted from the Journal of Heterocyclic Chemistry 2, 1965. 481—485 p. — дар Василя Коритника.

Korytnyk W., Ahrens H. and Angelino N. Schiff. *Bases of Pyrodoxal their Structure and the Stabilization of their Ring-Chain Tautomeric. Forms by Aculation 1, 2.* Reprinted from Tetrahedron. Vol. 26. 5415—5425 p. Pergamon Press, 1970. Oxford — New York — London — Paris. Printed in Great Britain — дар Василя Коритника.

Plushch Vasyly. *The Discovery and the Trial of the Union for the Liberation of Ukraine.* From the „Ukrainian Quarterly“, № 1. 1956. 63—69 p. — дар автора.

Halun-Bloch Marie. *Marya of Clark Avenue.* New York, Coward-McCann, Inc. 1957. 190 p. — дар автора.

Halun-Bloch Marie. *Aunt America.* Drawings by Joun Berg. New York, Atheneum, 1965. 149 p. — дар автора.

Halun-Bloch Marie. *The Two Worlds of Damyan.* Illustr. by Robert Quackenbush. New York, Atheneum, 1966. 170 p. — дар автора.

Halun-Bloch Marie. *The Two World of Damyan.* Illustr. by William Stobbs. London, Macdonald, 1968. 122 p. — дар автора.

Ukrainian Folk Tales. Translated by Marie Halun-Bloch from the Original Collections of Ivan Rudchenko and Maria Lukiyanenko. Illustr. by J. Hnizdowsky. New York, Coward-McCann, Inc., 1964. 77 p. — дар автора.

Ukrainian Folk Tales. Translated by Marie Halun-Bloch from the Original Collections of Ivan Rudchenko and Maria Lukiyanenko. Illustr. by J. Hnizdowsky. London, Rupert Hart-Davis, 1964. 76 p. — дар автора.

Ivanko and the Dragon. An Old Ukrainian Folk Tale from the Original collection of Ivan Rudchenko. Translated by Marie Halun-Bloch. Illustr. by Yaroslava. New York, Atheneum, 1969. 44 p. — дар автора.

Daszyński Ignacy. *Szlachetczyzna a Odrodzenie Galicyi.* Lwów, 1899. Nakładem autora — дар Ольги Гладилевич.

Scserbak Jurij. *Fejezetek Jaropil város krónikájából.* Európa Könyvkiadó. Modern Könyvtár. 1968. 199 p. Fordiotta *Bojtár Anna*, Az utozót írta *Bojtár Endre*. 129 p. — (Юрій Щорбак. З хроніки міста Ярополя, з ж. «Вітчизна», Київ, ч. 7, 1968) — дар перекладачів.

Isajiw Basilius. *Verhütung und Bekämpfung der Silikosebildung durch richtige Atemtechnik.* Zeitschrift: „Bergbau Rundschau“. Bochum — Herne, 1951. Nr. 11. 517—518 S. — дар автора.

Isajiw Basilius. *Verstärkung des Wetterzuges durch Zubringenlüfter in verzweigten Grubengebäuden.* Zeitschrift „Bergbau Rundschau“, Bochum — Herne, 1950. Nr. 6. 230—231 S. — дар автора.

Isajiw Basilius. *Leserzuschrift zu: Druckegefälle zur Beurteilung der Stabilität von Wetterströmen.* Zeitschrift: Glückauf-Forschungshefte. 32 (1971). H. 4. Essen. 194—198 S. — дар автора.

Melnyk Z. Lew, Barngrover Charles L. *Cases in Business Finance.* Homewood, Ill., Richard D. Irwin, 1971. 478 p. — дар Л. Мельника.

Lewytczkyj Borys. *Die Ukraine als Feld ideologischen Kampfes.* Sonderdruck. aus dem Heft 7/71 „Osteuropa“, Stuttgart. A 423—A 426 S. — дар автора.

Lewytczkyj Borys. *Der XXIV Parteitag der kommunistischen Partei der Sowjetunion.* Sonderdruck aus „Österreichische Osthefte“, Wien, 2. Heft. Mai 1971. 105—112 S. — дар автора.

Lewytczkyj Borys. *Entwicklungsländerprobleme in sowjetischen Periodika* (Oktober—Dezember 1970). Sonderdruck aus „Vierteljahres Berichte“. Nr. 43. März 1971. 85—90 S. Forschungsinstitut der Friedrich-Ebert-Stiftung — дар автора.

Lewytczkyj Borys. *Die sowjetische Nationalitätenpolitik nach Stalins Tod (1953—1970)*. München, 1970. 224 S. Ukrainische Freie Universität — дар УВУ.

Canadian Ethnic Studies. Bulletin of the research centre for Canadian Ethnic Studies. Vol. II. June 1970. № 1. The University of Calgary. Editor *Alexander Malucky*. XII + 248 p. — дар видавництва.

Miginiaс-Maslow Myroslawa. These présentée à la Faculte des Sciences d'Orsay pour obtenir le grade de docteur ès Sciences Naturelles par... *Sujet: Etude de la photophosphorylation des chloroplastes isolés et de ses relations avec l'assimilation photosynthétique du CO₂*. Soutenue le 10 Juin 1970 devant la Commission d'Examen: MM Ulrich — Président; Clauser, Moyses, Bove — Examineurs. 162 p. — дар автора.

Miginiaс-Maslow Myroslawa. 2ème These présentée à la Faculte des Sciences d'Orsay pour obtenir le grade de Docteur ès Sciences Naturelles par... „*Les acides nucleiques des chloroplastes*“. 45 p. — дар автора.

Berdnyk Alexander. *Wasja und der Schatz am Dniepr*. Eine abenteuerliche Geschichte. Aus dem Ukrainischen von *Anna-Halja Horbatsch*. Wuppertal, Kolibri-Verlag, 1971. 126 S. — дар перекладача.

Gregorovich Andrew. *Ukraine, Rus', Russia and Muscovy*. A selected bibliography of the namens from „The New Review“, Toronto. Vol. X. № 4 (41). December 1970. 197—213 p. — дар автора.

Analecta OSBM. Romae, 1971:

a) Sectio II. Vol. VII. Fasc. 1—4. 571 p.

Articuli, documenta collectanea, miscilanea, bibliographia. 571 p.

b) Sectio III. Series II. *Epistolae Leonis Ludovici Szeptyckyj Metropolitae Kioviensis Catholici (1778—1779)*. 339 p. — дар видавництва.

Monumenta Ucrainae Historica. Vol. IX—X. (1075—1632). Supplementum. Collegit *Metropolita Andreas Szeptyckyj*. Edidit *Metrop. Josephus Slipyj*, archiep. major et cardin. Romae, 1971. XXVII + 942 p; Editiones Universitatis Catholicae Ucrainorum S. Clementis Papae — дар видавництва.

Kriukow Boris. (Album). Edicion *Olga Gurski*. Buenos Aires, 1970. 27 p. + 59 p. Illustr. (еспанській, українській та англійській мовах) — дар І. Качуровського.

Knysh Yuriy. D. *Combat Correspondence. Selected Epistolary Confrontations on the Question of Ukrainian Identity*. Winnipeg, 1971. 20 p. — дар автора.

Korytnyk W. and Ahrens H. *5-Homopyridoxals, 5-Thiopyridoxal, and Related Compounds. Synthesis, Tautomerism, and Biological Properties*. Reprinted from the Journal of Medicinal Chemistry. 14, 947 (1971) — дар автора.

Rudnyс'kyj J. B. *An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language*. Introductory Part. (0/11). Winnipeg, UVAN, 1972. LXXXV p. — дар видавництва.

Horbatsch Olexa. *Ukrainische Ortsnamen rumänischer Herkunft*. Sonderdruck aus Beiträge zur Namenforschung. Band 6 (1971). Heft 4. Heidelberg. Carl Winter-Universitätsverlag. 357—377 S. — дар автора.

Minutes of the Seminar in Ukrainian Studies held at Harvard University during the Academic Year 1970—1971. Cambridge, Mass, 1970—71. № 1. 70 p. Editor *Zenon Kobut* (Fall 1970), *George Grabowicz* (Spring 1971) — дар видавництва.

Інж. РОМАН ЗИБЕНКО

Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Зибенко Роман нар. 4. 2. 1927 в Празі, Чехословаччина. Чотиролітнім хлопчиком переїхав з матір'ю Наталією на Волинь до діда, д-ра Миколи Пирогова. 1934 ціла родина Зибенків перенеслася до Львова, де батько Олекса був ревізором, пізніше інспектором молочарства в Ревізійному Союзі Українських Кооператив. У Львові Роман закінчив народню школу ім. кн. Льва і вступив до української Академічної гімназії, де належав до Пласту, тоді вже нелегального. Під час другої світової війни мобілізовано його, тоді учня 7 класи, до відділів т. зв. «флякгельфер»-ів, а 1945 до Української Дивізії «Галичина», до підстаршинської школи в Данцігу, де в боях з більшовиками був тяжко ранений і остався інвалідом на ціле життя. Перевезений матір'ю до табору переміщених осіб у Ганновері закінчив там гімназію, а з 1950 почав студії економії на кат. університеті в Лювен, Бельгія. Після закінчення студій перенісся 1961 до Мюнхена як співробітник Інституту дослідів СССР і вільний журналіст. Помер 4. 10. 1972 в Мюнхені, передаючи в завіщанні свою наукову бібліотеку до диспозиції НТШ-Сарсель.

Prokuda Walter. Paintings of New York. Panorax Gallery. February 21 — March 4, 1972 — дар мистця Прокуди Володимира.

Verordnung. Wir Joseph der Zweite, von Gottes Gnaden erwählter römischer Kaiser, zu allen Zeiten Mehrer des Reiches, König in Germanien, Hungar und Böhmen u. Erzherzog zu Österreich, Herzog zu Burgund und zu Lothringen u. a. In gegenwärtigen Verordnung folgt die Vorschrift in Ansehung der Häuser, damit auch von dieser Seite in allen Provinzen, auf welche sich die neue Steuerregulierung erstreckt, nämlich in Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien... 17 S. und 13 S. Formulare (1787?) (великий формат) — дар М. Б. Ждана.

Levytsky Boris. *The Uses of Terror the Soviet Secret Service 1917—1970.* Translated by H. A. Piehler. London, Sidwich & Jackson, 1971. 349 p. — дар автора.

Осадчий Михайло. *Вільмо.* Автобіографічний нарис. Париж—Балтіmore, «Смолоскип», 1971. 207 стор. — дар видавництва.

Маркович Зоя. *Співають соловейки*. Збірник пісень для вокального жіночого тріо. Філадельфія, 1971. 79 стор. (великий формат) — дар Маріяна Коця.

Филипович Павло. *Література*. Статті, розвідки, огляди. Нью Йорк — США — Мельбурн, Австралія, Т-во приятелів творчості М. Зерова в Австралії, 1971. 581 стор. УВАН у США. Серія: З нашого минулого, ч. 3. Вибір текстів, бібліографія та вступне слово Олександра Филиповича. Редакція, примітки, післямова Григорія Костюка. Технічний редактор Дмитро Нитченко. Обкладинка Люби Кириленко — дар Д. Чуба.

Україна. Енциклопедія для молоді. Гол. ред. Людмила Івченко-Коваленко. Саут Бавнд Брук, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США, 1971. 271 стор. (великий формат) — дар видавництва.

Крипичников А(натолій) Н(иколаевич). *Древнерусское оружие*. Вып. второй. Копья, сулицы, боевые топоры, булавы, кистени IX—XIII вв. Москва—Ленинград, «Наука», 1966. 148 стор. + XXIV табл. илл. (великий формат). АН СССР. Ин-т археологии. Выпуск Е 1 — 36 — дар М. Б. Ждана.

Терем 4. Проблеми української культури. Неперіодичний ілюстр. журнал, ч. 4. Вересень, 1971. Детройт. Літературна творчість на чужині. Богдан Нижанківський — Бабай. Гол. ред. Юрій Тис-Крозмалюк. Видає Ін-т укр. культури. 112 стор. (великий формат) — дар видавництва.

Ілюстрований календар «Просвіта», Буенос Айрес. Обгортка Володимира Каплуна, мовний ред. Гр. Голяна. 161 стор. — дар видавництва.

Кубійович Володимир. *Життя і творчість Володимира Гнатюка*. Париж, 1971. 13 стор. (Доклад прочитаний в Парижі на вечорі улаштованому НТШ в 100-річчя народин Володимира Гнатюка) — дар автора.

Recenzija. A Review of Soviet Ukrainian Scholarly Publications. Fall 1970. Vol. 1. № 1. Cambridge, Mass. Appears semi-annually. Editors: Orest Subtelny (Fall 1970). *Libomyr Hajda* (Spring 1971) Cover design by Jacques Hnizdovsky — дар видавництва.

Wovk Anatole and Digiovanni Salvatore. *An Assay Method for Vinyl Grignard Reagents Using Gas Chromatography*. Repr. from Analytical Chemistry. Vol. 38. Page 742—744. May 1966. Copyright by the American Chemical Society — дар А. Вовка.

Melnyk Lew Z. *Cost of Capital as a Function of Financial Leverage*. Reprint Series № 37. University of Cincinnati College of Business Administration. Reprinted with permission from Decision Sciences, Vol. 1. Nos 3—4. July—October, 1970. 327—356 pp. — дар автора.

Horbatsch O. *Die Wortbildung und der Wortschatz der Kindersprache in Slavischen*. Sonderdruck: Actes du Xe Congrès International des Linguistes. Bucarest, 28 Août — 2 Septembre 1967. Editions de l'Academie de la République Socialiste de Roumanie. Bucarest, 1970, pp. 157—170 — дар автора.

Luckyj George. S. N. *The Archetype of the Bastard in Ševčenkos Poetry*. Reprintend from „The Slavic and Est European Journal“. Vol. XIV. № 3. Fall 1970. Published by the University of Wisconsin Press. 279—283 pp. — дар автора.

Lewytskyj Borys. *Entwicklungsländerprobleme in sowjetischen Periodika*. (Oktober—Dezember 1970). Sonderdruck aus Vierteljahres Berichte. Nr. 43. März 1971. Forschungsinstitut der Friedrich-Ebert-Stiftung. 85—90 S. — дар автора.

ДРУГИЙ СПИСОК ФУНДАТОРІВ ЕУ

У шостому томі ЕУ 2 вміщено як окремий додаток (96 стор.) список Фундаторів ЕУ за час 1954—1971. Це вже другий з черги список; перший появився як додаток (64 стор.) до тому четвертого в 1965 році.

Другий список виказує зріст фундацій — з \$ 151.524 (кінець 1964) до висоти \$ 421.086 за час останніх семи років (кінець 1971), тобто майже два рази більше ніж за перших десять років. Статистичне зіставлення фундацій (на 93 стор. додатку) подає 929 фундаторів, які зложили \$ 328.228, причому на першому місці між ними стоїть організація української молоді Пласт зі сумою \$ 32.005 (у першому списку \$ 10.070). Територіальний розподіл по країнах і скупченнях української еміграції виявляє, що на першому місці (в абсолютних числах) стоїть Канада (\$ 217.308), в тому Торонто \$ 107.068 і (релятивно) першун Акції-С Монреаль \$ 51.099; ЗДА досягли \$ 168.132 (Чикаго на першому місці \$ 31.037). — Усі пожертви нижче \$ 100 виказано як «збірну фундацію» поодиноких осередків, яка разом дає суму \$ 92.858; Фундатори і «збірна фундація» разом дають остаточний вислід: \$ 421.086.

Як заповіджено, при кінці восьмого тому буде вміщений третій, остаточний список від початку появи ЕУ 2 аж до її закінчення. У ньому будуть повторені всі життєписи, історії і фото-знімки всіх фундаторів

Paul B. and Korytnyk W. *Synthesis of Some Metabolites of Vitamin B₆* N. M. R. Study of a Ring-Chain Tautomerism. Reprinted from Chemistry and Industry February 11th 1967. London 230—231 p. — дар Василя Коритника.

Korytnyk W. and Ahrens H. *Condensation of Pyridoxal with the Methyl Ester of Glycine (1, 2)*. Reprinted from the Journal of Heterocyclic Chemistry 7, 1970. 1013—1017 p. — дар Василя Коритника.

Madey Jean. *Le Patriarcat ukrainien vers la perfection de l'état juridique actuel*. Romae, 1971. 266 p. Opera Theologicae Societatis Scientificaе Ucrainorum. Vol. XIX — дар видавництва.

Rudnyckyj J. B. *Ucrainica Canadiana* 1969. Winnipeg, UVAN, 1970. 16 p. Series: Bibliography № 17 — дар видавництва.

Slavica Canadiana 1969. Compiled by Jaroslav B. Rudnyckyj in cooperation with J. Kirshbaum and T. W. Krychowski. Winnipeg, 1970. Published by the Canadian Ass'n of Slavists. Polish Canadian Research Institute and Ukrainian Free Academy of Sciences. 63 p. Slavistica № 69 — дар видавництва.

25 Years of Creative Work and Exhibit of „1000 Heads“ by Jurij Solovij. Sponsored by the Society of Ukrainian Engineers. Metropolitan Branch. 6. 12.—19. 12. 1970 — дар мистця.

Rudnyckyj J. B. *Manitoba Mosaic of Place Names*. Compiled by... with an Introduction by Watson Kirkeconell. Winnipeg, Canadian Institute of Onomastic Sciences with a grant from Manitoba Centennial Corporation, 1970. 221 p. — дар автора.

Weres Roman. *The Ukraine Selected References in the English Language*. With Brief Introduction about the Ukraine and the Ukrainians. Kalamazoo, Michigan, Western Michigan University, 1961. 233 p. — дар автора.

за весь час появи ЕУ 2 з угляденням всіх доповнень, виправлень і змін, зокрема/ щодо розміру фундації.

*

Засади, що їх застосовано при оформленні поодиноких біографічних чи історичних заміток про осіб чи інституції у додатку четвертого тому залишилися ті самі і для; теперішнього (другого) списку. Впроваджено тільки дві зміни, виправдані раціональним використанням місця і матеріальних засобів:

а) Фундатори, які були вже вміщені у четвертому томі, зазначені в другому списку знаком • перед прізвищем (назвою); їхніх життєписів (історій) не повторено. Виняток зроблено тільки тоді, коли в томі четвертому фундатор категорії нижче \$250 (\$500) перейшов у другому списку до категорії фундаторів \$ 250 (а чи \$ 500) і прислав нам свою біографію (або і фотознятку).

б) Всі пожертви нижче дол. сто (у першому списку нижче дол. десять) подано однією збірною позицією при даній місцевості у розділі про територіальний розподіл фундацій (стор. 68—93) під назвою «збірні фундації». Тих пожертв, отже, не уточнено, але навіть найменша жертва кожного жертводавця збережена поіменно у нашій картотеці. Таким чином, кожний жертводавець (нижче дол. 100) може кожночасно відповідною доплатою перейти до одної з категорій фундаторів.

*

Три прохання до наших жертводавців, фундаторів і прихильників Акції-С:

1. ... прохаємо всіх жертводавців «збірної фундації» (нижче \$ 100) доповнити свої датки до повної суми сто доларів і в цей спосіб перейти до категорії поіменних фундаторів; багато з них можуть досягти цього вплатою вже кільканадцяти, а то й кількох, доларів. Картотека (понад 10.000) всіх жертводавців зберігається у нас від самого початку Акції-С й ми радо подамо кожному стан і перебіг влат його конта. Самозрозуміло, це також стосується переходу з даної категорії фундаторів до вищої, зокрема до категорії фундаторів-меценатів. Дуже просимо використати таку нагоду.

2. ... прохаємо всіх фундаторів ЕУ вже тепер подавати доповнення а чи виправлення до своїх біографічних (історичних) заміток як теж надсилати фото-знімки; це зокрема стосується тих, які ще цього взагалі не зробили, або, які в біжучому періоді закінчення ЕУ 2 стануть фундаторами. Як учить нас досвід, трапляються найдивовижніші редакційні й друкарські «чортики», що їх ми в остаточному списку фундаторів ЕУ (у восьмому томі) хотіли би зредувати до мінімуму, якщо не звести до нулі. Для ілюстрації хочемо напровадити один примір: у біографії нашого голови Патронату Акції-С в Торонто, дир. Євгена Бориса, від самого початку було відмічено, що він саме той пост в Акції-С (від 1967 року) очолює, а крім того, що він є почесним членом Пласту. Якийсь злосливий «чортик» спричинив те, що цей деталь його біографії просто щез в неви-

яснений спосіб в остаточному оформленні до друку; його зауважено, коли вже цілий наклад був готовий! Очевидно: ми вибачилися перед нашим приятелем і добродієм, ми виправляємо вже тепер цю помилку і не допустимо її в кінцевому списку фундаторів, але ... скільки ще (і яких?) «чортиків» могла і може спричинити «людська несовершенність» в тисячах карток під час їхнього технічного оформлення до друку?! Частинну гарантію для оминення того рода помилок дає нам зміщування матеріалів до списку фундаторів ЕУ на сторінках «Вістей із Сарселю». Ми дуже просимо про доповнення, виправлення, критичні завваги, ... тих матеріалів як теж вже проголошених списків. Згори дякуємо за Ваш труд.

3. ... прохаємо всіх прихильників Акції-С не обмежуватися тільки до особистого вкладу, морального і матеріального, але притягнути до активної співпраці теж своїх знайомих і друзів. Річ у тому, що дальша акція мобілізації фондів ЕУ натрапляє тепер на поважні перешкоди через свого рода «конкуренцію» організування фондів на інші, теж потрібні, цілі. Громадянство є «пересичене» апелями й закличками (також «бенкетами») на різні фонди. Від 1970 року ми ніяких публічних акцій, — саме ізза цього «пересичення», — не переводили. Тому наші надходження змаліли катастрофічно, також через девалюацію долара і зріст коштів продукції й прожитку. Мусимо розглядатися за новими джерелами фондів для закінчення розпочатого діла. В тій цілі ми видали 5.000 примірників відбиток брошури «Фундатори ЕУ», що їх розіслано всім передплатникам разом із шостим томом і нашим прихильникам-організаторам Акції-С. Деяке число цієї брошури ще маємо на складі. Просимо передавати цю брошуру «з хати до хати, з рук до рук» і приєднувати нових «членів родини ЕУ». Ми заєдно і всюди підкреслюємо, що ЕУ не тільки твір редакції і видавництва, але теж діло фундаторів і прихильників ЕУ! Висловом цього є історичне збереження всіх імен співучасників цього монументального твору в додатках-списках фундаторів ЕУ.

Тому маємо відвагу прохати Вас:

**ЗВІЛЬШІТЬ ВИСОТУ ВАШОЇ ДОТЕПЕРІШНЬОЇ ФУНДАЦІЇ!
ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ФУНДАТОРІВ У КОЛІ ВАШИХ ЗНАЙОМИХ
І ДРУЗІВ!**

✱

Уточнення до списку фундаторів в додатку до шостого тому ЕУ 2: стор. 17 — у списку фундаторів Товариства Українських Інженерів Америки і Українського Технічного Товариства Канади, — додати: «Українське Технічне Товариство Канади, Відділ Монтреаль ... \$ 115,—». (див. стор. 63). Тоді загальна сума фундації виноситиме: \$ 2.680.

стор. 24 — у біографії мґр-а Мирослава Кознарського, — додати: «В осені 1938 перейшов до Хусту в Карпатській Україні, де працював у пропаґандивному відділі Карпатської Січі «Летюча Естрада».

стор. 26 — у біографії дир. Євгена Бориса, — додати: «Почесний член Пласту. З 1967 голова Патронату НТШ-Сарсель, акції допомоги науковому осередкові НТШ в Сарселі.»

Від Видавництва ЕУ:

НАКЛАД ЕУ 2 НА ВИЧЕРПАННІ

Від часу підготовки і появи перших зошитів ЕУ 2 минає двадцять років. ЕУ 2 була подумана спершу в чотирьох томах (по 400 стор.), але в 1964 році об'єм подвоєно, й так в біжучому 1973 році появилася том шостий.

Збільшення об'єму і зміни фінансово-економічних стосунків продовж тих двох десятирок літ змусили нас двічі підвищувати передплату ЕУ 2. Про те ми вичерпно інформували в останньому 14-му числі «Вістей із Сарселю» (стор. 42 і 56).

Від 1 січня 1972 р. обов'язують нові умови передплати ЕУ/2:

тт. 1—8 полотно . . .	\$ 160,—	(один том . . .)	\$ 20,—
тт. 1—8 лівшкіра . . .	\$ 200,—	(один том . . .)	\$ 25,—
тт. 1—8 повна шкіра . . .	\$ 240,—	(один том . . .)	\$ 30,—

Після 1 січня 1972 р. ВСІ, що залягають з передплатою мають платити за кожний бракуючий їм том ЕУ/2, відповідно дол. 20, 25, 30, — залежно від роду оправи.

НАКЛАД ЕУ 2 НА ВИЧЕРПАННІ! Тому прохаємо всіх, що залягають з передплатою і не можуть її даліше повністю сплатити, щоби повернули нам перші томи, що їх дотепер дістали. Ті томи, без кінцевих, для них вповні безвартісні, а нам декомплетують цілість із восьми томів, бо висота накладу кожного тому є та сама.

ПО Д Я К А

Сердечно дякуємо всім, хто допоміг нам устійнити адреси передплатників ЕУ 2, з якими ми втратили зв'язок. Наша акція «пошукуємо» (див. додаток до ч. 14 «Вісті із Сарселю») виявила себе вповні успішно й завдяки широкій допомозі наших приятелів ми могли досі устійнити правильні адреси у 70% всіх пошукуваних.

Дякуючи їм, прохаємо всіх без винятку:

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПОВІДОМИТИ НАС СВОЄЧАСНО ПРО ЗМІНУ АДРЕСИ!

Société Scientifique Ševčenko

29, rue des Bauves, 95 Sarcelles, (Val d'Oise) France, (tel. 990-05-82)

Ševčenko Gesellschaft der Wissenschaften

8 München 80, Laplace Str. 24. Germany. (Tel.: 98 03 72)